

ВКП НГУ 7-01(07).03

ДОКТРИНА З РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

ТРАВЕНЬ 2026

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень на розповсюдження немає.

**ДЕПАРТАМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ (J-7)
ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ
УКРАЇНИ**

ВКП НГУ 7-01(07).03

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ командувача

Національної гвардії України

11.05.2026 № 555

**ДОКТРИНА
З РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ У
НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

**Регламентуюча
публікація з порядку
організації розвитку
військових публікацій**

ТРАВЕНЬ 2026

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень на розповсюдження немає.

**ДЕПАРТАМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ (J-7)
ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ
УКРАЇНИ**

ПЕРЕДМОВА

Доктрину з розвитку військових публікацій у Національній гвардії України (далі – Доктрина) розроблено робочою групою офіцерів департаменту професійної підготовки (J-7) Головного управління Національної гвардії України спільно з відділом планування розвитку та взаємосумісності (J-5) Головного управління Національної гвардії України з метою вироблення єдиних підходів до порядку розроблення та впровадження керівних документів щодо підготовки та застосування Національної гвардії України.

Доктрину розроблено з урахуванням вимог оновленої Доктрини «Розвиток військових публікацій у Збройних Силах України», ОП 7-0(189), затвердженої начальником Генерального штабу Збройних Сил України 30 червня 2025 року.

Ця Доктрина замінює Настанову з розвитку військових публікацій у Національній гвардії України.

Перше та друге видання Настанови з розвитку військових публікацій у Національній гвардії України, ВКДП 7-00(07).01, затверджені наказами командувача Національної гвардії України від 24.11.2021 № 545 та від 04.12.2024 № 1224, вважати такими, що втратили чинність.

Усі зауваження та пропозиції щодо цієї Доктрини надсилати до Головного управління Національної гвардії України за адресою: вул. Святослава Хороброго, 9-А, м. Київ, 03151 (контактний номер телефону розробників для надання зауважень та пропозицій: 298-34-73).

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ВСТУП	4
1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
1.1	Призначення військових публікацій	5
1.2	Класифікація військових публікацій	5
1.3	Основні принципи розвитку військових публікацій	7
1.4	Система розвитку військових публікацій	8
2	ІЄРАРХІЯ ВІЙСЬКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ	9
2.1	Сутність та основний зміст ієрархії військових публікацій	9
2.2	Основні критерії щодо структури та змісту доктрини	10
3	РОЗВИТОК ВІЙСЬКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ	12
3.1	Визначення в потребі розроблення (удосконалення) військових публікацій	12
3.2	Формування переліку та побудова (удосконалення) загальної ієрархії військових публікацій та планування розвитку	12
3.3	Безпосереднє розроблення (удосконалення) військових публікацій	13
3.4	Питання керівництва процесом розвитку військових публікацій	17
Додатки:		
1	Ієрархія військових публікацій Національної гвардії України	21
2	Типова (орієнтовна) структура доктрини	22
3	План-проспект розроблення (уточнення) військової публікації (приклад)	24
4	Індикатор стану розроблення (уточнення) військової публікації	27
	ПОСИЛАННЯ НА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	28
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	29
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	30
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	33
	ДЛЯ ЗАМІТОК	34

ВСТУП

Ця Доктрина визначає основні положення та принципи, що формують базові підходи до розвитку військових публікацій у Національній гвардії України, визначають правила їх розроблення, управління й оновлення, відображає рекомендації та вказівки з питань розвитку військових публікацій, розподіл обов'язків посадових осіб Національної гвардії України щодо розвитку військових публікацій.

Доктрина є визначальною з питань розвитку військових публікацій у Національній гвардії України, застосовується для планування, розроблення, упровадження та вдосконалення військових публікацій за всіма напрямками діяльності Національної гвардії України.

Доктрина розроблена на виконання Плану заходів Міністерства внутрішніх справ України з виконання адаптованої Річної національної програми на 2026 рік [1] та з метою забезпечення змістовної сумісності (відповідності) керівних документів, які визначають порядок організації та розвитку військових публікацій у Національній гвардії України з відповідними керівними документами Збройних Сил України.

Доктрина призначена для персоналу та структурних підрозділів, що беруть участь у процесах створення та розвитку військових публікацій у Національній гвардії України (командувач Національної гвардії України, його перший заступник і заступники, структурні підрозділи Головного управління Національної гвардії України, представники органів військового управління оперативно-територіальних об'єднань, оперативно-тактичних з'єднань – корпусів, з'єднань, військових частин, вищих військових навчальних закладів, навчальних військових частин (центрів), баз, закладів охорони здоров'я та установ Національної гвардії України, які у складі робочих груп беруть участь у розробленні військових публікацій, тощо).

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Призначення військових публікацій

Військові публікації (далі – ВП) є основою доктринального та методичного забезпечення і регламентують діяльність як Збройних Сил України (далі – ЗСУ), так і Національної гвардії України (далі – НГУ) як складової Сил оборони України (далі – СОУ). Їх головне призначення – встановлювати єдині підходи до організації, планування та ведення бойових дій, підготовки військ, управління силами та взаємодії між органами військового управління оперативно-територіальних об'єднань, оперативно-тактичних з'єднань – корпусів (далі – органи військового управління), з'єднаннями, військовими частинами, вищими військовими навчальними закладами, навчальними військовими частинами (центрами), базами, закладами охорони здоров'я та установами НГУ (далі – військові частини, заклади та установи). У НГУ вони є інструментом упровадження в діяльність досвіду, стандартів і принципів, прийнятих у ЗСУ, у тому числі стандартів держав-членів Організації Північноатлантичного договору (далі – НАТО) та кращих практик аналогічних іноземних формувань-членів FIER.

1.2. Класифікація військових публікацій

ВП класифікуються за призначенням та функціональною спрямованістю (посилання 5). Ця класифікація формує багаторівневу систему документів, що забезпечує єдність поглядів і стандартизацію дій у всіх складових СОУ.

1.2.1. За призначенням ВП поділяються на доктринальні, регламентуючі та навчально-методичні. У загальній системі всі ВП взаємопов'язані між собою (рисунок 1).

Рисунок 1 – Принципова схема взаємозв'язку ВП.

Доктринальні військові публікації – призначені для відображення ідеї або бачення на вирішення військової проблеми чи досягнення певної мети – до них належать концепції (візії); для визначення принципів, основних положень і загальних поглядів на підготовку, застосування сил і засобів, інших сфер військової діяльності – до них належать доктрини.

Регламентуючі військові публікації – призначені для визначення практичних до організації, управління, підготовки та забезпечення, встановлення правил обов'язкових для особового складу (командирів (начальників) і підлеглих) та підрозділів – до них належать бойові статuti, настанови, керівництва, правила, порядки.

Навчально-методичні військові публікації – призначені для висвітлення практичних підходів до підготовки, навчання та вдосконалення професійної майстерності військовослужбовців, військових частин (підрозділів) – до них належать методики, посібники, курси, програми, збірники, довідники тощо.

1.2.2. За функціональною спрямованістю ВП поділяються на:

J-1 – персонал: ВП щодо організаційно-штатної роботи, комплектування особовим складом, мобілізаційної роботи, розвитку ренкрутингу, військового лідерства, обліку особового складу, супроводження кар'єри військовослужбовців;

J-2 – розвідка: ВП щодо організації діяльності, застосування сил і засобів, які здійснюють або беруть участь у здійсненні розвідувального забезпечення;

J-3 – операції та планування: ВП щодо планування операцій, оперативного управління, взаємодії, застосування військ (сил);

J-4 – логістичне забезпечення: ВП щодо визначення загального порядку логістичного забезпечення, формування потреб в озброєнні та військовій техніці (далі – ОВТ), матеріально-технічних засобах і в задоволенні ними;

J-5 – планування розвитку: ВП щодо планування розвитку, спрямовані на розвиток спроможностей НГУ;

J-6 – зв'язок і кібербезпека: ВП щодо питань зв'язку, комунікаційних та інформаційних систем, захисту інформації та кіберзахисту в інформаційно-комунікаційних системах;

J-7 – підготовка: ВП щодо організації та проведення підготовки (навчання), аналізу та впровадження досвіду;

J-8 – оборонні ресурси: ВП щодо бюджетування та ресурсного планування;

J-9 – цивільно-військове співробітництво: ВП щодо організації та функціонування системи цивільно-військового співробітництва.

Організація служби: ВП щодо організації та несення служби в НГУ, порядку виконання службово-бойових завдань у складі СОУ.

Стратегічні комунікації: ВП щодо інформаційно-комунікативної діяльності в НГУ, реалізації державної інформаційної політики, взаємодії з медіа.

Підтримка дій військ (сил): ВП щодо інженерної підтримки; геопросторової підтримки; кінологічного забезпечення; хімічного, біологічного,

радіаційного та ядерного захисту; організації, ведення та оцінки ефективності радіоелектронної боротьби, захисту від впливу противника; порядку використання безпілотних систем, принципів їх застосування, організації діяльності підрозділів за відповідним напрямком; психологічної підтримки персоналу; захисту військ (сил); задоволення духовно-релігійних потреб; військово-музичного, правового, медичного забезпечення тощо.

1.3. Основні принципи розвитку військових публікацій

Основними принципами розвитку ВП є: адаптація до підходів НАТО (FIER); об'єднаність; циклічність; підтримка протягом життєвого циклу; посилення на нормативно-правові акти, інші публікації тощо; орієнтація на майбутнє (посилання 5).

1.3.1. Адаптація до підходів НАТО (FIER)

Розроблення нових або оновлення чинних ВП передбачає обов'язкове вивчення аналогічних публікацій НАТО чи керівних документів аналогічних іноземних формувань-членів FIER:

- переклад, аналіз та адаптації іноземних публікацій;
- дотримання принципів сумісності при трансформації змісту;
- упровадження сучасних підходів у межах української нормативної бази.

1.3.2. Об'єднаність

Для забезпечення єдності підходів до підготовки, застосування та всебічного забезпечення СОУ ВП повинні бути:

- узгоджені з іншими публікаціями вищого рівня;
- орієнтованими на «об'єднаний характер» спільних дій складовими СОУ.

1.3.3. Циклічність

Розвиток ВП здійснюється як безперервний процес, що реалізується в рамках:

- планування, розроблення, погодження, запровадження, аналізу, оновлення;
- регулярного повторення циклу, що дозволяє підтримувати актуальність і дієвість ВП.

1.3.4. Підтримка протягом життєвого циклу

Супровід ВП здійснюється шляхом:

- моніторингу відповідності змісту ВП сучасному рівню воєнної науки та мистецтва;
- адаптації ВП до наявних і прогнозованих бойових можливостей;
- своєчасного внесення актуальних змін та доповнень.

1.3.5. Посилання на нормативно-правові акти, інші публікації тощо

Для того, щоб не перенасичувати ВП зайвою деталізацією, дотримуються таких правил:

використовуються посилання на нормативно-правові акти (закони України, накази міністерств тощо), організаційно-розпорядчі документи командувача Національної гвардії України, інші публікації;

основна частина змісту документа зосереджується на принципах, а не на деталях виконання.

1.3.6. Орієнтація на майбутнє

Зміст ВП має передбачати перспективи ведення операцій (бойових дій, боїв) за рахунок:

урахування існуючого досвіду застосування військ (сил);

використання результатів експериментальних навчань, аналізу перспективних форм і способів застосування;

інтеграції інновацій, поглядів на використання (застосування) новітніх технологій, зразків ОВТ.

1.4. Система розвитку військових публікацій

Система розвитку ВП є сукупністю взаємопов'язаних елементів, а саме: суб'єкти, об'єкти, засоби розвитку та процеси реалізації.

1.4.1. Суб'єкти – персонал та структурні підрозділи, що беруть участь у розвитку ВП:

командувач Національної гвардії України, його перший заступник і заступники;

структурні підрозділи Головного управління НГУ;

робочі групи з розроблення ВП (у тому числі представники органів військового управління (військових частин, закладів та установ)).

1.4.2. Об'єкти – відображені у ВП теорія та практика воєнного мистецтва як сукупність знань про закономірності, принципи, характер, зміст, способи підготовки, забезпечення та ведення операцій (бойових дій, боїв) на оперативному та тактичному рівнях.

1.4.3. Засоби розвитку (науковий, методичний апарат, програмні засоби, інформаційне забезпечення, складові логістичного забезпечення та фінансове забезпечення).

1.4.4. Процес розвитку ВП є циклічним та включає в себе сукупність взаємопов'язаних складових:

визначення потреби в розробленні (удосконаленні) ВП;

формування переліку та побудову (удосконалення) ієрархії ВП;

безпосереднє розроблення (удосконалення) ВП;

супроводження життєвого циклу ВП.

Питання керівництва процесом розвитку ВП реалізуються суб'єктом системи.

2. ІЄРАРХІЯ ВІЙСЬКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

2.1. Сутність та основний зміст ієрархії військових публікацій

Ієрархія ВП є системою підпорядкованості та співвідношення між різними видами публікацій, де одні документи мають вищу юридичну силу (статус), ніж інші.

Ієрархія ВП НГУ (додаток 1) поєднує в собі дві основні складові:

перша – доктринальні ВП (головна, ключові, визначальні доктрини), які становлять основу ієрархії ВП НГУ;

друга – регламентуючі ВП (нижчого рівня підпорядкованості), які розробляються на основі доктрин і деталізують принципи та положення доктрин, визначають заходи, алгоритми їх практичної реалізації.

2.1.1. Головна доктрина

Доктрина діяльності НГУ є головною доктриною в ієрархії доктринальних ВП НГУ (посилання 6). Ця доктрина описує основні принципи діяльності НГУ, окреслює її основні підходи до виконання завдань як складової сектору безпеки та оборони України, визначає основні функції, ключові повноваження та загальні основи порядку їх реалізації відповідно до законодавства. Вона розробляється на основі Конституції України, Законів України «Про Національну гвардію України», «Про національну безпеку України» та враховує положення Стратегії національної безпеки України, Стратегії воєнної безпеки України і Стратегії громадської безпеки та цивільного захисту України.

Обсяг головної доктрини не повинен перевищувати 60 аркушів (як правило, 2–3 авторські аркуші [5], включаючи обкладинку, титульний лист, передмову, вступ, основну (заключну) частину та її додатки).

2.1.2. Ключові доктрини

Ключовими є доктрини, що охоплюють окремий функціональний напрям діяльності. Вони змістовно поєднуються з головною доктриною, є вищими документами за відповідним напрямом та основою для розроблення визначальних доктрин (інших ВП нижчого рівня).

У НГУ ключовими доктринами є доктрини з військового лідерства, організації роботи з особовим складом, логістики, планування розвитку, організації підготовки, організації служби.

Обсяг ключової доктрини повинен становити 30–70 аркушів (як правило, 2–4 авторські аркуші [5], включаючи обкладинку, титульний лист, передмову, вступ, основну (заключну) частину та її додатки).

2.1.3. Визначальні доктрини

Визначальні доктрини деталізують зміст головної та відповідних ключових доктрин у межах окремих питань. Вони забезпечують системну деталізацію поглядів на застосування сил і засобів, застосовуються у практичній діяльності на рівні оперативного управління та є джерелом для подальшого розроблення інших ВП нижчого рівня.

Обсяг визначальної доктрини повинен становити 30–90 аркушів (як правило, 2–5 авторських аркушів [5], включаючи обкладинку, титульний лист, передмову, вступ, основну (заключну) частину та її додатки).

2.1.4. Регламентуючі ВП зазвичай розробляються на основі ключових та визначальних доктрин. Вони визначають (деталізують) процес упровадження на практиці принципів та основних положень зазначених доктрин. Вони мають конкретний правовий статус і описують практичні заходи щодо реалізації певної доктрини. Регламентуючі ВП повинні деталізувати публікації верхнього рівня, а не повторювати їх, бути взаємоузгодженими.

2.2. Основні критерії щодо структури та змісту доктрини

2.2.1. Типова (орієнтовна) структура доктрини (додаток 2) повинна забезпечити:

- чітке формулювання мети, яку переслідує ця доктрина;
- визначення підстав для її розроблення;
- законодавчі, політичні, стратегічні чи інші причини створення доктрини;
- розподіл сфер, структур та суб'єктів, на які вона поширюється;
- уточнення ключових термінів, що вживаються в доктрині;
- аналіз сучасного стану (вихідні положення), який включає оцінку поточної ситуації, існуючі проблеми, виклики, загрози або тенденції, визначення потреб, а також те, що саме вимагає зміни, модернізації або вдосконалення;
- визначення принципів і засад, що розкривають основоположні ідеї, на яких базується доктрина: законність, прозорість, системність тощо;
- визначення стратегічних цілей і конкретних завдань, що забезпечують досягнення цілей у короткостроковій і середньостроковій перспективі;
- перелік основних напрямів діяльності для досягнення поставлених таких цілей, як нормативне забезпечення, організаційні зміни, освітні та наукові заходи, міжнародна співпраця тощо;
- наявність інституційного механізму, а саме: які органи відповідають за реалізацію, джерела фінансування, хто і як здійснює контроль і моніторинг за виконанням;
- очікувані результати, що розкривають прогнозовані зміни після впровадження доктрини, термін її дії, умови перегляду або оновлення.

2.2.2. Зміст доктрини має відповідати восьми ключовим критеріям: актуальність, гнучкість, достовірність, зрозумілість, послідовність, стислість,

критичність, дидактичність. Ці критерії забезпечують якість, ефективність і адаптивність документів у сучасному бойовому середовищі.

2.2.2.1. Актуальність

Зосередження уваги виключно на специфіці, що стосується теми доктрини, аспектів підготовки та застосування військ (сил), які відповідають вимогам сьогодення, є актуальними та доречними в дійсній або перспективній (прогнозованій) обстановці. Уникати повторювання того, що вже описано в інших ВП, нормативно-правових (організаційно-розпорядчих) документах.

2.2.2.2. Гнучкість

Можливість оперативного (швидкого) використання зазначеної в доктрині теорії в різних умовах обстановки.

2.2.2.3. Достовірність

Відповідність реальним фактам, об'єктивність і перевіреність викладеної інформації в доктрині (обґрунтованість джерела, перевірка фактів, відсутність перекуреннь, актуальність до моменту видання публікації).

2.2.2.4. Зрозумілість

Текст має бути чітким і однозначним. Не повинно бути формулювань, що викликають потребу в додаткових тлумаченнях.

2.2.2.5. Послідовність

Положення доктрини повинні мати логічний зв'язок і бути похідними з документами вищого рівня.

2.2.2.6. Стислість

Викладення лише необхідної інформації та важливої інформації. Використання коротких та зрозумілих фраз з використанням загальноприйнятих термінів і скорочень.

2.2.2.7. Критичність

Доктрина не повинна нав'язувати готові рішення. Вона повинна навчати мислити, а не наказувати. Командир (начальник) повинен мати свободу обрати найкраще рішення залежно від обстановки, проявити ініціативу, творчість і пристосованість до змін.

2.2.2.8. Дидактичність

Ефективність передачі командирам (начальникам), керівникам занять (інструкторсько-викладацькому складу) знань, розвитку практичних дій (умінь і навичок), формування навиків (злагодженості) у ході підготовки (навчання) до ведення операцій (бойових дій, боїв).

3. РОЗВИТОК ВІЙСЬКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

3.1. Визначення в потребі розроблення (удосконалення) військових публікацій

Визначення в потребі розроблення (удосконалення) ВП включає:

аналіз існуючих проблем (актуальних питань) за функціональним напрямом або рівнями управління, бойового застосування, підготовки, забезпечення тощо;

з'ясування невідповідностей у публікаціях або ієрархії ВП НГУ існуючим (виявленим) у практиці підходам та результатам, які впроваджені в діяльність НГУ;

формування мети та цілей розроблення (удосконалення) ВП та ієрархії ВП НГУ.

3.2. Формування переліку та побудова (удосконалення) загальної ієрархії військових публікацій та планування розвитку

3.2.1. Формування (перегляд існуючого) переліку та ієрархії ВП НГУ проводиться відповідно до змін в Конституції України, законах України, актах Президента України, Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України, Кабінету Міністрів України та інших нормативно-правових актах України.

3.2.2. Для складання (внесення змін) до переліку та ієрархії ВП НГУ структурний підрозділ Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій [3], організовує:

формування пропозицій керівників структурних підрозділів Головного управління НГУ, органів військового управління (військових частин, закладів та установ) НГУ щодо виявлення тієї чи іншої проблеми у сфері підготовки, забезпечення та застосування НГУ, визначення необхідності її вирішення шляхом видання нової або відображення в існуючій ВП (уточнення окремих положень);

отримання зазначених пропозицій (із відповідним обґрунтуванням змін, визначенням проблеми, що виникла в ході використання ВП або у зв'язку з появою нового завдання, що потребує видання нової ВП) та їх узагальнення;

підготовку для подання на затвердження командувачу Національної гвардії України пропозицій щодо відпрацювання нової ВП або внесення змін до вже існуючої ВП;

унесення змін до переліку (Плану розроблення ВП) та ієрархії ВП НГУ.

3.2.3. Планування розвитку ВП є ключовим етапом, що забезпечує узгодженість дій усіх суб'єктів, раціональне використання ресурсів та відповідність потребам НГУ. План розроблення ВП формується структурним підрозділом Головного управління НГУ, на який покладається координація

роботи з розроблення та впровадження військових публікацій, за поданням структурних підрозділів Головного управління НГУ та затверджується відповідним наказом командувача Національної гвардії України [3].

Планування розвитку ВП полягає в колективній роботі керівників структурних підрозділів (посадових осіб) Головного управління НГУ щодо визначення порядку та послідовності проведення узгоджених заходів з формування переліку ВП, побудови (уточнення) їх ієрархії, удосконалення структури, змісту та оформлення визначених ВП, усебічного забезпечення спланованих заходів (з урахуванням виділених фінансових ресурсів) та відображення їх у планувальних документах.

3.2.4. «Життєвий цикл» ВП становить три роки. Після зазначеного строку ВП підлягає розгляду та аналізу для подальшого прийняття рішення щодо її актуальності (необхідності внесення змін, скасування або видання нової ВП).

У період між циклами обов'язкового оновлення ВП **можуть вноситися окремі зміни (уточнення)** з метою оперативного усунення (вирішення) нагальних невідповідностей (проблем) або внесення доповнень. У випадку потреби внесення або накопичення змін обсягом більше 40% об'єму ВП здійснюється її дострокове перевидання.

Відмова від внесення нагальних змін на підставі посилення про незавершеність трирічного циклу не є об'єктивною підставою.

У разі внесення змін у ВП проводиться оцінка взаємозалежності питання від інших документів. При наявності таких залежностей окремими змінами або одночасно вносяться доповнення (виправлення) і в інші документи.

3.2.5. Надавати пропозиції щодо змін до ВП мають право як структурні підрозділи Головного управління НГУ, так і органи військового управління, військові частини, установи НГУ.

При цьому зміни до ВП вносяться відповідальною посадовою особою головного виконавця ВП за погодженням із структурним підрозділом Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій [3].

3.3. Безпосереднє розроблення (удосконалення) військових публікацій

3.3.1. Розроблення ВП здійснюється з дотриманням установлених вимог щодо її оформлення [4].

3.3.2. Підставою для розроблення ВП можуть бути:

накази (розпорядження) Міністерства внутрішніх справ України, директиви Генерального штабу ЗСУ;

накази (розпорядження) командувача Національної гвардії України;

інші рішення, які приймаються в ході інформаційно-аналітичної роботи органів військового управління. При цьому слід ураховувати, що військові частини (заклади та установи) НГУ мають право ініціювати підготовку будь-якої ВП перед старшим начальником.

3.3.3. Розроблення ВП включає п'ять етапів.

Першому етапу розроблення ВП передують ретельне вивчення суті питання, яке підлягає розкриттю в цій публікації, законодавчих та інших нормативно-правових актів, усього переліку чинних наказів, які регулюють відповідні питання, ВП ЗСУ за відповідним напрямком, інших додаткових матеріалів (звітів, пропозицій, узагальнень, доповідей, актів, військових стандартів, стандартів НАТО тощо).

Чинники, які впливають на розроблення ВП:

запровадження в діяльність НГУ досвіду, стандартів і принципів, прийнятих у ЗСУ та інших складових сил безпеки та сил оборони України;

різкі зміни (загострення) воєнно-політичної та воєнно-стратегічної обстановки та відповідні зміни воєнної стратегії держави;

розвиток науково-технічного прогресу та відповідної зброї, форм і способів їх застосування;

досвід виконання бойових (спеціальних) завдань, досвід підготовки (навчання);

результати практичного використання ВП.

Перший етап:

аналіз проблеми;

формулювання концепції майбутнього документа;

узагальнення структурним підрозділом Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій, пропозицій керівників структурних підрозділів Головного управління НГУ, інших заінтересованих структур щодо доцільності опрацювання тієї чи іншої проблеми у сфері підготовки та застосування НГУ, її відображення у відповідній ВП;

уточнення окремих положень та вимог.

Другий етап:

визначення загального замислу та формальних меж (обсяг, структура) проєкту документа;

окреслення кола тих, що будуть залучені до роботи (склад робочої групи);

призначення головного і відповідального виконавця ВП.

Результатом другого етапу розроблення (удосконалення) ВП є формування Плану-проспекту розроблення (уточнення) військової публікації (додаток 3).

План-проспект розроблення (уточнення) військової публікації – це структурований документ, що визначає концептуальну структуру майбутньої ВП. Він дозволяє визначити головні напрямки, що розкриваються у ВП, уникнути хаотичне написання, забезпечити логічну послідовність викладення матеріалу, зекономити час на перегрупування матеріалу в процесі роботи.

До формування План-проспекту розроблення (уточнення) військової публікації залучаються представники структурних підрозділів Головного управління НГУ, задіяні до розроблення (удосконалення) ВП (члени робочої групи).

План-проспект розроблення (уточнення) військової публікації повинен містити: найменування ВП, орієнтовну структуру зазначеного документа, стислий зміст кожного розділу (підрозділу, пункту (підпункту), найменування та мінімальну кількість додатків), тривалість відповідної роботи (процес погодження; надання на затвердження; оприлюднення на офіційному вебсайті НГУ; доведення до органів військового управління (військових частин, закладів, установ) НГУ), відповідального виконавця та перелік співвиконавців.

Погоджений із керівником структурного підрозділу Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій, План-проспект розроблення (уточнення) військової публікації затверджується заступником командувача Національної гвардії України (за напрямком діяльності) та є підставою для офіційного початку роботи над документом у рамках плану розроблення ВП.

Ініціатива щодо розроблення ВП оформлюється як службова записка на ім'я керівника структурного підрозділу Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій, з обґрунтуванням, прогнозованими наслідками впровадження та пропозиціями щодо виду та категорії ВП.

Структурний підрозділ Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій, узагальнює отримані дані та надає через заступника командувача Національної гвардії України пропозиції командувачу Національної гвардії України щодо необхідності внесення змін або розроблення нових ВП.

Третій етап:

відпрацювання проєкту ВП головним виконавцем;
надання ВП на оцінювання (зовнішнє погодження) до заінтересованих структурних підрозділів Головного управління НГУ, інших структур.

Четвертий етап:

доопрацювання проєкту ВП головним виконавцем відповідно до наданих зауважень та пропозицій від структурних підрозділів Головного управління НГУ, інших структур;

повторне надання проєкту на погодження до заінтересованих структурних підрозділів Головного управління НГУ, інших структур;

надання ВП на затвердження командувачу Національної гвардії України;

оприлюднення ВП на офіційному вебсайті НГУ та доведення до органів військового управління (військових частин, закладів, установ) НГУ.

П'ятий етап (необов'язковий, проводиться за рішенням головного виконавця):

апробація проєкту ВП, який уведений у дію/затверджений, у військових частинах (підрозділах);

збір та узагальнення зауважень і пропозицій із військових частин (підрозділів);

оперативне доопрацювання ВП;

оприлюднення ВП на офіційному вебсайті НГУ та доведення до органів військового управління (військових частин, закладів, установ) НГУ в остаточній редакції.

3.3.4. Головний виконавець ВП здійснює супроводження всього процесу розвитку документа від його затвердження до відміни.

Усім користувачам ВП надається право надавати пропозиції до структури та змісту документа головному виконавцю, коли виникає потреба у внесенні будь-якої зміни. У разі коли головний виконавець незгоден вносити зміни до ВП, а його користувач вважає їх важливими, вони надаються до структурного підрозділу Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій, для прийняття відповідного рішення визначеною посадовою особою.

3.3.5. Якщо ВП, яка містить процеси, процедури, стандарти підготовки, що потребують безпосередньої участі інших складових СОУ, то її розвиток погоджується з відповідними складовими СОУ. Про це головний розробник повідомляє структурний підрозділ Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій.

3.3.6. Розвиток структури та надання відповідного позначення ВП здійснюється з урахуванням вимог [4] структурним підрозділом Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій.

3.3.7. Результат розвитку ВП вноситься до ієрархії ВП НГУ, яка за необхідності уточняється структурним підрозділом Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій, щокварталу за результатами перегляду ВП НГУ.

3.3.8. З метою врахування досвіду виконання бойових (спеціальних) завдань, досвіду підготовки (навчання) проводиться:

аналіз досвіду війни з РФ – вивчення уроків бойових дій (звітів, донесень, розслідувань) з метою виявлення проблем, які потребують урегулювання у ВП;

аналіз досвіду підготовки (навчання) з вищих військових навчальних закладів (далі – ВВНЗ), навчальних центрів – вивчення звітів з метою виявлення проблем підготовки підрозділів (штабів), навчання військовослужбовців;

узагальнення досвіду – регулярне надходження інформації з органів військового управління (військових частин, закладів, установ) про труднощі в застосуванні ВП;

оцінка ефективності ВП у бойових умовах, у підготовці (навчанні) – визначення, які ВП були дієвими, які потребують повного оновлення, а які визнані недоцільними для подальшого використання;

адаптація нових форм і способів ведення бойових дій – урахування динаміки застосування безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби, радіоелектронної розвідки, кіберспроможностей тощо.

3.3.9. Крім того, ураховуючи необхідність забезпечення європейської та євроатлантичної інтеграції України, має бути здійснено адаптацію ВП, яка розробляється, до вимог чинних стандартів НАТО або з урахуванням кращих практик аналогічних іноземних формувань-членів FIER.

У рамках адаптації передбачається:

вивчення ВП НАТО та іноземних формувань-членів FIER за визначеним напрямком;

проведення порівняльного аналізу;

підготовка рекомендацій щодо приведення структури та змісту ВП у відповідність до доктрин, настанов, статутів тощо НАТО з урахуванням кращих практик аналогічних формувань-членів FIER; затвердження зазначених рекомендацій керівником, що відповідає за розроблення ВП; уточнення (перероблення) на їх підставі проєкту ВП;

залучення за необхідності (згодою) до цього процесу іноземних радників і представників тренувальних місій шляхом проведення семінарів, конференцій, круглих столів тощо;

зазначення у ВП ступеня відповідності ВП НАТО або держав-членів Альянсу.

3.4. Питання керівництва процесом розвитку військових публікацій

3.4.1. Керівництво процесом розвитку ВП:

організація розроблення – визначення обсягів робіт, строків виконання, склад робочої групи (за необхідності), виконавців з розроблення конкретних ВП;

призначення відповідальних осіб – призначення виконавця, визначення керівника робочої групи, розподіл обов'язків між виконавцями зі складу робочої групи, призначення координаторів;

формування робочих груп (за необхідності) – залучення фахівців з органів військового управління, ВВНЗ, навчальних центрів, іноземних радників тощо за згодою;

управління графіками – дотримання етапності виконання завдань, оновлення планів у разі змін, оперативне вирішення організаційних затримок.

3.4.2. Організація взаємодії:

налагодження комунікації – організація постійного обміну інформацією між розробниками, експертами та структурами, що координують;

узгодження змісту – підтримання логічної та змістовної відповідності з вищими та суміжними ВП.

3.4.3. Контроль за реалізацією:

поточний контроль – моніторинг дотримання термінів, відповідності змісту визначеним цілям, формальним вимогам;

експертна оцінка – періодичне залучення експертів з різних сфер для аналізу проміжних результатів, урахування досвіду виконання бойових (спеціальних) завдань, досвіду підготовки (навчання) та рекомендацій з практики;

проміжна та заключна перевірка – організація робочих переглядів, погодження (внутрішнє (за необхідності), зовнішнє, проведення правової експертизи юристами) проєктів, коригування зауважень і підготовка документів до затвердження;

звітність та аналіз – забезпечення регулярної звітності про стан розроблення (затвердження, оприлюднення на офіційному вебсайті НГУ, доведення до органів військового управління (військових частин, закладів, установ) НГУ), виявлення проблем і вироблення рішень щодо їх усунення.

3.4.4. Всебічне забезпечення розвитку ВП включає:

створення та функціонування структур, відповідальних за планування, координацію, розроблення та впровадження ВП;

регламентування порядку створення та обігу ВП, відповідність вимогам законодавства, стандартам держав-членів НАТО та кращим практикам аналогічних іноземних формувань-членів FIER;

залучення підготовлених фахівців, формування робочих груп, навчання та підвищення кваліфікації;

застосування наукових підходів, розробку методичних рекомендацій, упровадження досвіду;

взаємодію з країнами-партнерами, адаптацію до стандартів НАТО, участь у спільних програмах розробки та оновлення ВП.

3.4.5. Основними заходами під час керівництва розвитком ВП є:

систематичний аналіз потреб військових частин (підрозділів) та постановка (уточнення) завдань з розвитку ВП на рік (плановий період);

практичне відпрацювання (розвиток) ВП підпорядкованими структурними підрозділами (посадовими особами) з одночасним коригуванням їх структури та змісту за результатами контролю;

надання керівником практичної допомоги розробникам ВП;

надання відповідним посадовим особам прав щодо розроблення ВП, визначення їх обов'язків та відповідальності;

моніторинг та постійне узагальнення передового (кращого) досвіду з питань розвитку ВП і впровадження його в практику діяльності структурних підрозділів Головного управління НГУ;

сучасне та науково-обґрунтоване розроблення ВП;

організація та здійснення наукових (науково-дослідних) робіт в інтересах розвитку найбільш важливих ВП або окремих питань їх змісту;

оприлюднення електронних копій та видання затверджених ВП у друкованому форматі, доведення до органів військового управління (військових частин, закладів та установ);

контроль стану розроблення (уточнення) військової публікації (додаток 4);

ведення моніторингу стану розвитку ВП у НГУ.

3.4.6. Керівництво розвитком ВП здійснюється згідно з таким розподілом повноважень:

3.4.6.1. Командувач Національної гвардії України:
визначає основні засади щодо основних напрямків розвитку ВП;
затверджує ВП, які розробляються структурними підрозділами Головного управління НГУ.

3.4.6.2. Заступник командувача Національної гвардії України:
здійснює загальне керівництво розвитком ВП;
формує загальний порядок розвитку ВП із виданням відповідних розпорядчих документів;
подає на затвердження командувачеві Національної гвардії України ВП, які розробляються структурними підрозділами Головного управління НГУ.

3.4.6.3. Структурні підрозділи Головного управління НГУ:
здійснюють підготовку, подання на затвердження та внесення змін до ВП, координацію діяльності щодо розроблення ВП за своїм напрямком діяльності;
надають у встановленому порядку обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін до переліку та ієрархії доктринальних документів;
розробляють, перевіряють, переглядають ВП за своїм напрямком діяльності та вносять зміни до них;
перевіряють відповідність ВП існуючому досвіду застосування військових частин (підрозділів);
розглядають та надають відгуки на проекти ВП інших структурних підрозділів Головного управління НГУ;
готують та надають пропозиції щодо скасування ВП за своїм напрямком діяльності та внесення змін до них;
розповсюджують ВП за своїм напрямком діяльності, забезпечують їх використання;
своєчасно інформують керівний склад НГУ (через структурний підрозділ Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій) про хід відпрацювання (уточнення) ВП за своїм напрямком діяльності;
проводять конференції, семінари та наради з питань розвитку ВП за своїм напрямком діяльності;
забезпечують участь представників у роботі робочих груп з розроблення ВП.

3.4.6.4. Структурний підрозділ Головного управління НГУ, на який покладається координація роботи з розроблення та впровадження військових публікацій:

готує, надає на затвердження, вносить зміни до переліку та ієрархії ВП НГУ;
організовує та координує діяльність усіх учасників щодо розроблення ВП;

установлює форми та процедури щодо розроблення ВП;
здійснює моніторинг розвитку ВП, виключає їх дублювання під час розроблення;
установлює вимоги до побудови, викладення, оформлення та надання позначення ВП [4];
готує пропозиції щодо створення та припинення діяльності робочих груп з розроблення ВП, визначає сфери їх відповідальності, координує цю діяльність;
супроводжує розміщення ВП на офіційному вебсайті НГУ;
готує та проводить заходи (конференції, брифінги, семінари тощо) із загальних питань розвитку ВП і їх розроблення.

3.4.6.5. Інші органи військового управління (військові частини, заклади та установи) НГУ:

забезпечують за необхідності участь представників у конференціях, семінарах та нарадах щодо обговорення ВП, у роботі робочих груп з розроблення ВП;

подають у встановленому порядку до відповідних структурних підрозділів Головного управління НГУ обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін до ВП, переопрацювання, розроблення нових ВП у частині, що стосується їх сфери службової діяльності.

**Т. в. о. заступника командувача
Національної гвардії України
полковник**

Ростислав ПАСТЕРНАК

ІЄРАРХІЯ

Головна доктрина						Доктрина діяльності НГУ										
Доктринальні військові публікації	Ключові доктрини	Доктрина з військового лідерства в НГУ														
		J-1 – персонал	J-3 – операції та планування	J-4 – логістичне забезпечення	J-5 – планування розвитку	J-6 – зв'язок і кібербезпека	J-7 – підготовка		Організація служби	Стратегічні комунікації	Підтримка дій військ (сил)					
	з організації роботи з особовим складом НГУ		з логістики НГУ	з планування розвитку в НГУ			з організації підготовки в НГУ		з організації служби							
	з кадрової політики та процедур НГУ	з планування операцій (дій)		з участі НГУ в процесах Євроатлантичної інтеграції України			з розвитку військових публікацій у НГУ		з професійного втручання	з публічного спілкування НГУ						
		із розгортання та перегрупування військ								стратегічних комунікацій НГУ						
Регламентуючі військові публікації	Наставови	з воєнно-історичної роботи в НГУ	з використання умовних знаків у графічних документах НГУ	з організації квартирно-експлуатаційного забезпечення НГУ		з організації зв'язку в НГУ	з бойової підготовки в НГУ	з оперативної підготовки в НГУ			з інженерної підтримки застосування військ (сил)	щодо роботи з вибухо-небезпечними предметами	з підготовки до виживання в екстремальних умовах та полоні (SERE)			
			з вогневого ураження								з підготовки у ВВНЗ НГУ	з підготовки та навчання у нд НГУ	з подолання водних перешкод та суходолів	з ХБРЯ захисту військ (сил)	з організації служби військ у НГУ	
			з особливостей застосування авіації НГУ								з вивчення та впровадження досвіду в НГУ	з планування підготовки в НГУ	вплив носіння ІЗЗ від ХБРЯ на ефективність о/с та підрозділів під час військових операцій	порядок оповіщення, звітування та прогнозування щодо загрози використання ХБРЯ зброї	з реінтеграції осіб, звільнених із полону (умов примусової ізоляції)	
			із СБЗ підрозділів Спп НГУ								з організації оцінювання (сертифікації) в НГУ	підготовки та навчання о/с для проведення операції у місті	із психологічного супроводження виконання о/с СБЗ у бойових (екстремальних) умовах	з військово-музичного забезпечення в НГУ	з медичного забезпечення НГУ	
			процедури з наземної вогневої підтримки								підготовки та навчання о/с для участі в миротворчих операціях	здійснення підготовки відповідно до правил ведення бою	з військової організації охорони здоров'я в НГУ	з превентивної медицини в НГУ		
			зі структури та функціонування пунктів управління в НГУ													
Навчально-методичні військові публікації																
	військові публікації за напрямком діяльності	військові публікації за напрямком діяльності	військові публікації за напрямком діяльності		військові публікації за напрямком діяльності	військові публікації за напрямком діяльності	військові публікації за напрямком діяльності	військові публікації за напрямками діяльності	військові публікації за напрямками діяльності							

Додаток 2
до Доктрини з розвитку військових
публікацій у Національній гвардії
України
(підпункт 2.2.1 пункту 2.2 розділу 2)

ТИПОВА (орієнтовна) структура доктрини

1. Передмова

Чітке формулювання виду, категорії та найменування ВП, хто є безпосереднім розробником (спільно з якими органами військового управління (структурними підрозділами) її розроблено.

Зазначення складу робочої групи авторського колективу (за необхідності).

Відомості про запровадження керівних документів і стандартів НАТО або держав-членів НАТО (*положення яких використано чи/або запроваджено в цілому у ВП. Наводяться позначення та назва документа мовою оригіналу (у круглих дужках зазначають переклад назви українською мовою та місяць і рік її видання), частини, розділи, пункти тощо, які відповідають або не відповідають частинам, розділам, пунктам тощо керівного документа або стандарту НАТО чи держави-члена НАТО).*

Відомості про ВП з урахуванням її апробації із зазначенням термінів (*відпрацювання нового проекту (змін): категорія із зазначенням її повної назви; термін апробації першого (наступного) видання; позначення; реквізити затвердження; результати апробації (видання нової редакції та втрати чинності попередньої редакції).*

2. Вступ

2.1. Мета доктрини

Чітке формулювання мети, яку переслідують ця доктрина.

2.2. Підстави для розроблення

Законодавчі, політичні, стратегічні чи інші причини створення доктрини.

2.3. Сфера застосування

Визначення, на які сфери, структури, суб'єкти вона поширюється.

3. Аналіз сучасного стану (вихідні положення)

3.1. Оцінка поточної ситуації

Існуючі проблеми, виклики, загрози або тенденції.

3.2. Визначення потреб

Що вимагає зміни, модернізації, удосконалення.

4. Принципи та засади

4.1. Основоположні ідеї, на яких базується доктрина:
законність;

прозорість;
системність;
субсидіарність тощо.

5. Цілі та завдання

5.1. Стратегічні цілі

Довгострокові орієнтири

5.2. Конкретні завдання

Ті, що забезпечують досягнення цілей у коротко- та середньостроковій перспективі.

6. Основні напрями реалізації

6.1. Перелік напрямів діяльності для досягнення поставлених цілей.

6.2. Може включати:

нормативне забезпечення;
організаційні зміни;
освітні та наукові заходи;
міжнародну співпрацю тощо.

7. Механізми реалізації

7.1. Інституційний механізм

Які органи відповідають за реалізацію.

7.2. Фінансування

Джерела фінансування.

7.3. Контроль і моніторинг

Хто і як здійснює контроль за виконанням.

8. Очікувані результати

8.1. Прогнозовані зміни після впровадження доктрини.

9. Завершальні положення

9.1. Термін дії доктрини.

9.2. Умови перегляду або оновлення.

10. Додатки до ВП, за необхідності, із зазначенням їх порядкового номера та стислого найменування *(розміщується інформація, яка доповнює або уточнює окремі положення розділу (підрозділу, пункту (підпункту) відповідної ВП).*

Інші додатки (посилання на ВП; перелік скорочень та умовних позначень; основні терміни та визначення; список використаної літератури (джерел); для заміток).

Додаток 3
до Доктрини з розвитку
військових публікацій у
Національній гвардії України
(підпункт 3.3.3 пункту 3.3
розділу 3)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник командувача
Національної гвардії України
(за напрямком діяльності)

(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)
_____ року

ПЛАН-ПРОСПЕКТ
розроблення (уточнення) військової публікації
(приклад)

Мета: розробити військову публікацію для *(курсивом викладається запропонована назва, робиться короткий опис).*

Передумови: зазначити, що стало передумовою розроблення проєкту, а також необхідність його розроблення.

Сфера застосування: викласти детальні рекомендації щодо змісту цього проєкту.

Рекомендована цільова аудиторія: вказати користувачів.

Список військових публікацій тощо: перелічити наявні відповідні нормативно-правові акти, нормативні документи, військові публікації та багатонаціональні публікації, які слід розглядати.

№ з/П	Розділи військової публікації	Термін виконання	Виконавець	Відмітка про виконання
1	2	3	4	5
I. Відпрацювання проєкту ВП				
1	ПЕРЕДМОВА			

1	2	3	4	5
2	ЗМІСТ			
3	ВСТУП			
4	1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ			
	1.1.			
5	2.			
	2.1.			
	2.2.			
	2.3.			
6	Додатки: Додаток 1. Додаток 2. ПОСИЛАННЯ НА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ) ДЛЯ ЗАМІТОК			
II. Погодження проєкту ВП				
7	Розгляд проєкту ВП <i>(проведення внутрішнього погодження між заінтересованими структурними підрозділами Головного управління НГУ)</i>			
8	Надання проєкту ВП на вивчення <i>(зовнішнє погодження)</i> до структурних підрозділів Головного управління НГУ, інших структур			
9	Доопрацювання проєкту ВП з урахуванням наданих зауважень та пропозицій (змін і доповнень) від заінтересованих структур			
10	Повторне надання проєкту ВП на зовнішнє погодження до заінтересованих структурних підрозділів Головного управління НГУ, інших структур			
11	Надання ВП на затвердження командувачу Національної гвардії України			
12	Направлення ВП для оприлюднення на офіційному вебсайті НГУ			

1	2	3	4	5
13	Доведення затвердженої ВП до органів військового управління (військових частин, закладів, установ) НГУ			

Розробник (головний виконавець) (найменування структурного підрозділу Головного управління НГУ) _____

Співвиконавці (заінтересовані структурні підрозділи Головного управління НГУ) _____

Координатор (керівник структурного підрозділу Головного управління НГУ, який є головним розробником) _____

Відповідальна посадова особа головного виконавця ВП _____

(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО

Керівник структурного підрозділу
Головного управління НГУ, на який
покладається координація роботи
щодо розроблення та впровадження
військових публікацій

(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Додаток 4
до Доктрини з розвитку військових
публікацій у Національній гвардії
України
(підпункт 3.4.5 пункту 3.4 розділу 3)

ІНДИКАТОР
стану розроблення (уточнення) військової публікації

№ з/п	Відпрацьовано	Відсоток виконання	Примітка
1	Затверджений План-проспект ВП	10	
2	Розроблений та надісланий на погодження проєкт ВП (змін до ВП)	40	
3	Проведене перше погодження проєкту ВП (змін до ВП)	60	
4	Розроблений та надісланий на остаточне погодження проєкт ВП (змін до ВП)	75	
5	Остаточний погоджений проєкт ВП (змін до ВП)	80	
6	Затверджена ВП (зміни до ВП), проводиться її апробація	90	
7	ВП (зміни до ВП) затверджена в остаточній редакції	100	

Відповідальна посадова особа головного виконавця ВП

(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПОСИЛАННЯ НА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
	1. Закон України «Про оборону України» від 6 грудня 1991 року № 1932-XII (зі змінами)
	2. Закон України «Про Національну гвардію України» від 13 березня 2014 року № 876-VII (зі змінами)
	3. Закон України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII (зі змінами)
	4. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 1 грудня 2022 року № 2811-IX (зі змінами)
ОП 7-0(189)	5. Доктрина «Розвиток військових публікацій у Збройних Силах України», затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 30 червня 2025 року
ВКП НГУ 1-00	6. Доктрина діяльності Національної гвардії України, затверджена наказом командувача Національної гвардії України від 22.12.2023 № 1097 (зі змінами від 02.09.2025 № 981)

Примітка. Якщо військову публікацію, на яку подано посилання, замінено новою або до неї внесено зміни, слід застосовувати нову військову публікацію, охоплюючи всі внесені до неї зміни.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
ВВНЗ	вищі військові навчальні заклади
ВП	військова публікація
ЗСУ	Збройні Сили України
ОВТ	озброєння та військова техніка
НАТО	Організація Північноатлантичного договору
НГУ	Національна гвардія України
СОУ	Сили оборони України
FIEP (ФІЕП)	International Association of Gendarmeries and Police Forces with Military Status (Міжнародна асоціація сил жандармерії та поліції у статусі військової установи)

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Бойовий статут – документ, який визначає основи бойової діяльності (бойових дій) підрозділів, військових частин СОУ.

Військова публікація НГУ – військовий керівний документ, навчально-методичний матеріал, затверджений наказом командувача Національної гвардії України, що встановлює для загального (обмеженого доступу) й багаторазового використання правила, загальні принципи або характеристики, які стосуються сфери військової діяльності чи її результатів. За способом розповсюдження військові публікації поділяються на друковані та електронні.

Виконавець ВП – структурний підрозділ Головного управління НГУ або визначена посадова (службова) особа цих структурних підрозділів, що бере участь у безпосередньому розробленні проєкту документа та виконує завдання в інтересах головного виконавця під час підготовки та погодження проєкту.

Візія НГУ – документ довгострокового планування, який визначає пріоритети та етапи розвитку спроможностей, необхідних для забезпечення громадської, державної та воєнної безпеки держави в умовах поточного та майбутнього безпекового середовища [2].

Довідник – навчальне видання довідкового характеру, яке містить упорядкований предметний матеріал, узагальнені стислі відомості для певних категорій спеціальностей, зразків озброєння та військової техніки тощо.

Доктрина – документ, який відображає систему поглядів, керівні принципи, умови та шляхи досягнення мети діяльності у відповідному напрямі, що визначає діяльність військових формувань під час виконання ними завдань за призначенням. Хоча доктрина має характер розпорядження, проте її виконання потребує критичного підходу.

Доктринальні військові публікації – військові публікації, які визначають основні принципи, основні положення та загальні погляди, підходи та правила щодо організації підготовки (навчання), ведення операцій (бойових дій, бою) та застосування ЗСУ та інших складових СОУ. Вони є основою для планування, навчання, командування та управління військами (силами) СОУ.

«Життєвий цикл» ВП – проміжок часу, який починається з моменту визначення потреби в необхідності розроблення документа і закінчується в момент його скасування та супроводжується сукупністю взаємопов'язаних процесів планування, розроблення (уточнення), прийняття, оприлюднення, запровадження, застосування та скасування.

Запровадження ВП – комплекс заходів, що включає вивчення та прийняття рішення про застосування в межах компетенції положень (норм, вимог) військової публікації, прийняття до прямого застосування або розроблення відповідного адміністративно-організаційного документа (внесення відповідних змін до чинних документів), надання йому чинності в установленому порядку, застосування розробленого документа в діяльності НГУ.

Збірник – документ, що містить різні матеріали, документи, зведені закони, нормативи (вправи, прийоми) для певного їх використання у відповідній сфері діяльності (підготовки) військових частин (підрозділів, військовослужбовців) СОУ.

Керівництво – документ, який містить детальні правила, методики або описи виконання певних дій чи експлуатації об'єктів.

Керівництво розвитком ВП – процес цілеспрямованого впливу командирів (начальників) на підпорядковані структурні підрозділи з метою послідовного виконання вимог щодо підготовки та безпосереднього розвитку військових публікацій для забезпечення, підтримання відповідності їх положень змісту, завданням, процедурам, викладеним у головній, ключових, визначальних доктринах, набутому досвіду їх використання та результатам їх апробації.

Концепція – документ, який відображає замисел, організацію дій, формує погляди на структуру та зміст відповідних систем (військ, сил), напрями (шляхи) їх розвитку, як правило, на середньострокову перспективу.

Курс (стрільб, водіння, підготовки) – документ, який визначає зміст, обсяг, організацію, порядок, методику та послідовність підготовки підрозділів (військовослужбовців) до виконання завдань за призначенням.

Методика – документ, який визначає сукупність способів і прийомів доцільного проведення процесу підготовки.

Навчально-методичні військові публікації – військові публікації, які містять систематизований комплекс документів з питань підготовки (навчання), застосування військ (сил) та інших сфер військової діяльності, які включають теоретичні та практичні методичні матеріали, що використовуються для організації та проведення підготовки (навчання) з набуття (підвищення, підтримання) спроможностей військових частин (підрозділів) і військовослужбовців. Вони можуть містити методики, посібники (рекомендації), програми (індивідуальної та колективної) підготовки, інформаційно-аналітичні матеріали з вивчення та впровадження досвіду, збірники (нормативів, вправ тощо), курси (стрільб, водіння тощо) тощо. Такі методичні матеріали використовуються для підготовки та проведення занять, курсів, тренувань, для підвищення кваліфікації військовослужбовців або самостійного вивчення тощо.

Настанова – документ, який містить рекомендації та вказівки органам військового управління, військам (силам) з окремих питань підготовки, застосування та забезпечення операцій (бойових дій), а також з питань їх оперативної та бойової підготовки.

Оперативні (бойові, спеціальні) спроможності – сукупність властивостей, які визначають здатність органу військового управління (штабу), військової частини (підрозділу) виконати завдання (бойові завдання) за призначенням відповідно до визначених стандартів.

Порядок – документ, який установлює чітку послідовність дій, процедуру або правила виконання певного виду діяльності чи реалізації прав і обов'язків.

Посібник – навчальне видання, яке доповнює або частково замінює підручник у викладі навчального матеріалу з певного предмета, курсу підготовки або сфери діяльності (підготовки, застосування тощо) військових частин (підрозділів, військовослужбовців) СОУ. Посібник повинен мати більш деталізований навчально-методичний матеріал та містити необхідний довідковий графічний матеріал у вигляді рисунків, ескізів, діаграм, графіків, схем тощо.

Правило – вимога для виконання якихось умов (норма поведінки) всіма учасниками якої-небудь дії (наприклад, суб'єктами розвитку військових публікацій).

Програма підготовки – документ, який визначає завдання, вимоги та зміст оперативної, бойової підготовки (підготовки за фахом) органів військового управління (штабів), військових частин (підрозділів) та особового складу.

Регламентуючі військові публікації – військові публікації, які встановлюють обов'язкові норми, правила, порядок дій, вимоги та процедури (стандартизовані процеси) до організації підготовки операції (бойових дій, бою), забезпечення, управління військами (силами) та порядок їх взаємодії, що регулюють СОУ у мирний час та під час правового режиму воєнного стану (особливого періоду). Вони є обов'язковими до виконання та конкретизують, як саме мають діяти військовослужбовці (самостійно або у складі підрозділу), військові частини (підрозділи) під час виконання завдань за призначенням.

Розвиток ВП – процес підготовки, розроблення, запровадження (оприлюднення, розповсюдження) та вдосконалення ВП, у результаті чого виникає нова версія військової публікації внаслідок зміни змісту або структури документа (виникнення, трансформація або зникнення його структурних елементів, зв'язків).

Інші терміни, які використовуються в цій Доктрині, уживаються в значеннях, наведених у законах України та інших нормативно-правових актах України (посилання 1 – 4).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)

1. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16.03.2026 № 245 «Про затвердження Плану заходів Міністерства внутрішніх справ України з виконання адаптованої Річної національної програми на 2026 рік».
2. Візія Національної гвардії України 2035/ГУ НГУ; - К.: 2021.
3. Наказ командувача Національної гвардії України від 28.04.2026 № 507 «Про впорядкування роботи щодо розроблення та впровадження військових публікацій у Національній гвардії України».
4. Наказ командувача Національної гвардії України від 06.10.2021 № 456 «Про затвердження Інструкції з оформлення військових публікацій у Національній гвардії України» (зі змінами).
5. Державний стандарт України 4163:2020 «Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів», прийнятий наказом Державного підприємства Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості від 01.07.2020 № 144.

[illegible]

